



ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě, složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jana Vyklického a Mgr. Petry Weissové, v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Nejvyšší správní soud**, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 19. 12. 2013, č. j. 30 A 44/2012 - 34,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti

O d ů v o d n ě n í :

Podáním ze dne 10. 2. 2012 se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhal poskytnutí informací od Nejvyššího správního soudu (dále „žalovaný“). Přesto, že z podání nebylo zřejmé, zda se jedná o žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, snažil se žalovaný se stěžovatelem komunikovat a přípisem ze dne 9. 3. 2012, č. j. Tm 5/2012-3/4 mu sdělil, že podání nespĺňuje nutné náležitosti zákona o svobodném přístupu k informacím, a proto se na něj lhůty tohoto zákona nevztahují.

Posledně uvedený přípis napadl stěžovatel svéráznou žalobou, ve které uvedl, že podání splňovalo náležitosti zákona o svobodném přístupu k informacím. Namítal také, že o jeho stížnosti mělo být vydáno rozhodnutí, což žalovaný neučinil, a odepřel mu tak právo na opravný prostředek.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel neuhradil soudní poplatek za žalobu, vyzval jej Krajský soud v Brně (dále „krajský soud“) usnesením ze dne 24. 8. 2012, č. j. 30 A 44/2012 – 14, k zaplacení 3.000 Kč ve lhůtě 10 dnů od doručení. Poplatek však nebyl ve stanovené lhůtě zaplacen a řízení bylo usnesením ze dne 24. 1. 2013, č. j. 30 A 44/2012 – 17, zastaveno. Proti tomuto rozhodnutí se stěžovatel bránil kasační stížností, v níž namítal, že krajský soud požádal o osvobození od soudních poplatků, ale soud o jeho žádosti nerozhodl. Rozsudkem

Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2013, č. j. 3 As 51/2013 – 22 bylo usnesení o zastavení řízení zrušeno, neboť se zjistilo, že stěžovatel skutečně o osvobození od soudních poplatků požádal. Krajský soud tudíž musel o žádosti stěžovatele rozhodnout.

Krajský soud poté usnesením ze dne 19. 12. 2013, č. j. 30 A 44/2012 - 34, stěžovatelovu žádost o osvobození od soudních poplatků zamítl a vyzval jej, aby ve lhůtě 10 dnů soudní poplatek zaplatil. Důvodem zamítnutí žádosti byla především skutečnost, že stěžovatel dostatečně nedoložil své majetkové poměry, a soud proto neměl podklady pro rozhodnutí. Krajský soud rovněž upozornil na kverulantský charakter podání, kterými stěžovatel správní soudy pravidelně zásobuje. Dovedl proto, že se jedná o žádost, kterou stěžovatel zneužívá práva na osvobození od soudních poplatků a žádost zamítl.

Kasační stížností ze dne 9. 2. 2014 napadá stěžovatel usnesení krajského soudu, aniž by explicitně uvedl některý z důvodů dle § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Obdobně jako v jiných případech i v posuzované kasační stížnosti vznáší stěžovatel celou řadu námitek, které se problematiky osvobození od soudních poplatků dotýkají jen okrajově. Uvádí, že u krajského soudu probíhají machinace s nápadem. Nesouhlasí s tím, že soud uvažoval o návrhu na zahájení řízení v minulém čase a posuzoval osvobození od soudních poplatků, ačkoli stěžovatel žádal o osvobození jen od jednoho poplatku. Dále vznáší soubor námitek, v nichž krajskému soudu vytyká, že odkazuje na rozhodnutí v jiných věcech. S tím souvisí i námitka, že má krajský soud aplikovat zákony, a nikoliv judikáty, a pokud se ztotožňuje s výkladem Nejvyššího správního soudu, je povinen to dostatečně odůvodnit. Stěžovatel se také domnívá, že žádná neprávnický vzdělaná osoba není povinna se vyjadřovat v právnické terminologii. Tiskopis 060 navíc nezahrnuje kolonku způsob bydlení, ba ani nepředpokládá, že by osoba nemusela bydlet. To dodnes krajský soud i některé senáty Nejvyššího správního soudu zapírají. Judikáty Ústavního soudu podle stěžovatele jasně vyjadřují, že soudy šetří poměry žadatelů, nikoli že se provádí dokazování. Namítá i rozpornost ohledně hodnocení příspěvku na živobytí a invalidního důchodu. Soud podle názoru stěžovatele nemá zkoumat šikanózní povahu návrhů, ale jen to, zda je žaloba zjevně nedůvodná, neboť to je jediná výjimka pro nepřiznání individuálního osvobození od soudních poplatků. Rovněž konstatuje, že soudy nemají právo vynášet psychologická či psychiatrická stanoviska, stejně jako vyslovovat názory, které jej staví do pozice kverulanta. V závěru kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že krajský soud jej nesprávně poučil o možnosti podat opravný prostředek, protože odvolání ani kasační stížnost nejsou proti dočasnému rozhodnutí přípustné.

Ke kasační stížnosti je připojena i námitka podjatosti proti všem soudcům Nejvyššího správního soudu, neboť ten vystupuje v řízení v pozici žalovaného.

Žalovaný svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Co se týká podmínky zaplacení soudního poplatku a povinného zastoupení advokátem, ty splněny nebyly, nicméně na splnění těchto podmínek zdejší soud pro specifičnost případu netrval, neboť stěžovatel se domáhá zrušení rozhodnutí, jímž mu byla žádost o osvobození od soudních poplatků zamítnuta (přiměřeně srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37).

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační

pokračování

stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.).

Stejně jako v předchozím řízení vedeném pod sp. zn. 3 As 51/2013, pokládá Nejvyšší správní soud za nutné, vyjádřit se k námitce podjatosti směřující proti všem soudcům zdejšího soudu. Obdobnou námitku, včetně argumentace, již stěžovatel uplatnil několikrát v minulosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2013, č. j. 2 As 20/2013 - 15). Zdejší soud v těchto případech zastává stabilní názor, že postup, podle něhož by o kasační stížnosti rozhodl jiný orgán, je zcela vyloučen. Platí, že „*jediným soudem, jenž je oprávněn projednat a rozhodnout kasační stížnost proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, je právě Nejvyšší správní soud (§ 12 odst. 1 s. ř. s.); ostatně, nablíženo logikou takto uplatněné námitky by na Nejvyšším správním soudě nebyl žádný soudce, který by o podjatosti mohl rozhodnout (viz usnesení zdejšího soudu ze dne 1. 7. 2009, č. j. Vol 4/2009 – 13, dostupné na www.nssoud.cz).*“, obdobně rozsudek ze dne 2. 5. 2013, č. j. 3 As 38/2013 – 24. Od dřívější argumentace se Nejvyšší správní soud nemíní odchýlit. Proti soudcům rozhodujícím v projednávané věci dle rozvrhu práce stěžovatel konkrétní námitky neuvedl, proto se tento soud vznesenou námitkou podjatosti meritorně nezabýval.

Vzhledem k tomu, že námitka podjatosti neobstála, mohl se Nejvyšší správní soud zabývat stěžejní problematikou daného případu. Předmětem přezkumu je usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků. Nejvyšší správní soud se v odůvodnění tohoto rozhodnutí proto zabýval pouze námitkami směřujícími proti tomuto rozhodnutí městského soudu.

K tomu zdejší soud uvádí následující. Krajský soud žádost stěžovatele zamítl, neboť neměl dostatečné informace o jeho majetkových poměrech. To však bylo způsobeno především procesním postupem stěžovatele, který předložil vlastní prohlášení o majetku, z něhož není možné všechny rozhodné skutečnosti zjistit. Jak trefně poznamenal zdejší soud již v rozsudku ze dne 19. 7. 2012, č. j. 3 As 59/2012 – 7: „*Je na účastníku samém, aby svoji materiální stránku dostatečně konkrétně popsal (břemeno tvrzení), a současně aby projevil zákonem požadovanou aktivitu a předložil soudu (pokud možno současně se žádostí o osvobození) doklady dosvědčující jeho nemajetnost, resp. nízké příjmy (břemeno důkazní). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, publikovaný pod č. 537/2005 Sb. NSS). Pro osvobození od soudních poplatků tak účastník musí doložit, že nemá dostatečné prostředky (kromě toho, že jeho návrh nesmí být zjevně neúspěšný a současně účastník o osvobození od soudních poplatků musí požádat). Soud je povinen v každém jednotlivém případě vážít konkrétní specifické okolnosti žádosti o osvobození od soudních poplatků a individuální poměry žadatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2009, č. j. 8 As 20/2009 - 50). Je proto na účastníkovi, aby v žádosti o osvobození od soudních poplatků uvedl, v čem nezpůsobilost ubravit soudní poplatek spočívá, přičemž musí být vždy posuzovány tyto poměry dle aktuálního stavu a komplexněji celkové výdělkové a majetkové poměry žadatele. K tomu praxe vytvořila podklad ve formalizovaném potvrzení o výdělkových a majetkových poměrech, které postihuje veškeré oblasti zkoumání relevantních podmínek. Právě tak může účastník soudního řízení nejlépe svá tvrzení prokazovat. Jistě nelze vyloučit i důkazy jiné, avšak jen za předpokladu jejich stejně komplexního rozsahu.*“ Čestné prohlášení, které stěžovatel krajskému soudu předložil, zcela jistě není možné považovat za komplexní informaci o jeho majetkových poměrech. Krajský soud přitom přesně vysvětlil, jakými vadami prohlášení trpí, a jaké informace jsou pro rozhodnutí o žádosti nedostatečné. Jeho závěry Nejvyšší správní soud aprobejuje.

Dalším argumentem soudu pro nepřiznání osvobození od soudních poplatků byla kverulanti povaha sporu, jež je projevem zneužití práva. S tímto hodnocením Nejvyšší správní soud zcela souhlasí. Přitom tento argument v případě stěžovatele jako důvod pro nepřiznání osvobození od soudních poplatků ob stojí i sám o sobě. Při zkoumání naplnění podmínek stanovených v § 36 odst. 3 s. ř. s. je totiž namístě, aby soud zhodnotil také povahu sporu

a způsob vedení řízení ze strany stěžovatele, kterému i dle názoru zdejšího soudu nejde o úspěšné dovedení řízení do konce, nýbrž se snaží o neustálé prodlužování sporu. Stěžovatel totiž vede mnoho dalších soudních řízení, které svým obsahem korespondují s nyní projednávanou věcí a jeho postup je de facto ve všech řízeních totožný. Svůj právní názor Nejvyšší správní soud stěžovateli opakovaně a zcela zřetelně vyjevil již v mnoha svých předchozích rozhodnutích v jeho věcech; mimo jiné též s konstatováním, že nemajetnost nemůže být sama o sobě důvodem, aby se nemajetná osoba mohla volně a bez jakýchkoliv omezení realizovat v podávání četných podání k soudu (viz rozsudky NSS ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 – 66, dále ze dne 1 As 146/2013 – 13 pokračování 12. 7. 2012, č. j. 5 Ans 10/2012 – 26, NSS č. j. 7 As 101/2011 – 66, resp. rozsudek ze dne 6. 6. 2012, č. j. 2 Ans 6/2012 - 12).

Jako nedůvodnou je třeba zamítnout i kasační námitku týkající se nesprávného poučení o možnosti podání opravných prostředků proti napadenému usnesení. Možnost podání kasační stížnosti proti usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků totiž vyplývá z konstantní judikatury zdejšího soudu (viz např. rozsudek ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, či ze dne 28. 7. 2011, č. j. 8 As 65/2010 – 106) a byla potvrzena i nedávným rozhodnutím rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, č. j. 3 As 125/2012 - 43, jehož právní věta zní: „*Proti usnesení krajského soudu, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), je přípustná kasační stížnost*“.

Další námitky stěžovatele s předmětem sporu nesouvisí a jen dokládají nekorektní povahu kasační stížnosti skutečnou vůli stěžovatele. Tato vůle a obsah kasační stížnosti nesměřují k účelnému hájení práv; spíše se jedná o exhibici stěžovatelovy tvořivosti, jejíž projev často nemá pro samotné řízení před soudem význam, jak dokládá např. výrok, že „*KS svými pseudovýklady okrádá stát a vládě se to ještě nedoneslo (tunel na státní finance)*“.

Na základě všech shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalovaný náhradu nákladů nežádal a ostatně mu ani žádné náklady, nad rámec vyplývající z jeho úřední činnosti, nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. července 2014

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu